

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ З ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ОПОРНОМУ ЗАКЛАДІ «ПРИШИБСЬКИЙ ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І – ІІІ СТУПЕНІВ»

Трудове навчання — предмет технічного та профільного напряму у середніх загальноосвітніх школах. Трудове навчання — загальноосвітній предмет, який становить основу предметного наповнення освітньої галузі «Технологія». Головна мета трудового навчання — формування технологічно грамотної особистості, підготовленої до життя і активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства.

Реалізація змісту навчальної програми повинна забезпечувати розв'язання таких завдань:

- формування в учнів технічного світогляду, закріплення на практиці знань про технологічну діяльність, спираючись на закони та закономірності розвитку природи, суспільства, виробництва і науки;
- формування в учнів практичних навичок творчої діяльності, творчого та критичного мислення в процесі вивчення проєктної технології;
- ознайомлення учнів з місцем і роллю інформаційно-комунікаційних технологій в сучасному виробництві, повсякденному житті;
- формування культури поведінки з різноманітними засобами праці;
- створення умов для професійного самовизначення, обґрунтованого вибору професії з урахуванням власних здібностей, уподобань та інтересів;
- формування в учнів культури праці, навичок раціонального ведення домашнього господарства, культури побуту, відповідальності за результати власної діяльності, комплексу особистісних якостей, потрібних людині як суб'єкту сучасного виробництва і культурного розвитку суспільства;
- виховання активної життєвої позиції, адаптивності, готовності до безперервної професійної освіти, конкурентної боротьби на ринку праці, потреби ініціативно включатися в систему нових економічних відносин, в підприємницьку діяльність;
- створення умов для реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчання, виховання та розвитку особистості.

Навчальна програма побудована за модульною системою. Вона складається з інваріантних (обов'язкових), варіативних (на вибір) та базового (для класів, що не поділяються на групи хлопців і дівчат) модулів. У 5-8 класах у першому семестрі вивчається інваріантний модуль, який містить базові знання. У 9-му класі інваріантний модуль є підсумковим і вивчається у другому семестрі. Решту навчального часу учитель наповнює за допомогою

варіативних модулів, кожен з яких має 16 годин. Розроблено окремі переліки варіативних модулів, які можуть вивчатися у 5-6 класах та у 7-9 класах.

В основі більшості модулів закладений принцип від простого до складного. Модуль умовно розділений на дві частини. У першій частині учні знайомляться з теоретичними відомостями про окрему технологію та опановують її під час практичної діяльності (тренувальний виріб, тренувальні вправи. У другій частині модуля учні використовують отримані знання та уміння з елементами творчості.

У 6-9 класах учнів залучають до проєктної діяльності. Так, змістом програми передбачено, що з 6-го класу учнів навчають працювати з інформаційними джерелами, знаходити інформацію, яка стосується теми проєкту, відбирати та аналізувати інформацію (зразки об'єкту проєктування), застосовувати методи проєктної діяльності, планувати технологічний процес з виготовлення виробу та здійснювати відбір матеріалу та інструментів.

Навчальні досягнення учнів з трудового навчання і технологій підлягають обов'язковому оцінюванню. Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється за 12-бальною шкалою відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (накази Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року №329 «Про затвердження Критеріїв...» та від 30.08.2011 № 996 «Орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти з предметів інваріантної складової навчального плану»). Оцінювання якості трудової підготовки здійснюється у двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями, який можна виявити у процесі усного чи письмового опитування, та якість практичних умінь і навичок, тобто здатність до застосування вивченого матеріалу під час робіт над об'єктами праці. Тому критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з трудового навчання мають комплексний характер. До них належать:

- ◆ рівень передбачених програмою теоретичних знань та вмінь застосовувати у практичній роботі;
- ◆ уміння користуватися різними видами конструкторсько-технологічної документації та іншими джерелами інформації;
- ◆ дотримання технічних вимог у процесі виконання робіт (якість виробу);
- ◆ уміння організовувати робоче місце і підтримувати порядок на ньому в процесі роботи;
- ◆ рівень сформованості трудових прийомів та вмінь виконувати технологічні операції;
- ◆ дотримання правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог;
- ◆ дотримання норм часу на виготовлення виробу;

◆ рівень самостійності у процесі організації і виконання роботи (планування трудових процесів, самоконтроль та ін.), виявлення елементів творчості.

Моніторинг знань з трудового навчання і технологій складається з поточного (поурочного оцінювання) і підсумкового (тематичного, семестрового, річного оцінювання). У зв'язку з специфікою уроків трудового навчання поточне оцінювання з даного предмету є обов'язковим.

Оцінювання теоретичних знань учнів може проводитися як індивідуально, так і фронтально, як усно, так і письмово.

Оцінювання практичної роботи (якщо виріб виготовляється поетапно на декількох уроках), виконується вибірково (бали виставляються не всім учням), але з певного етапу практичної роботи, на розсуд учителя, можливе оцінювання і всіх учнів. При закінченні виготовлення об'єкта праці за готовий виріб бали виставляються всім учням в колонку на останньому уроці виконання проекту. З метою об'єктивного оцінювання учнів проводиться захист кожної роботи.

Доцільність тематичного оцінювання (оцінювання роботи над об'єктом проектно-технологічної діяльності (проектом)) зумовлена психологічними закономірностями засвоєння навчального матеріалу, що передбачають реалізацію послідовних його етапів, що не можна здійснювати на одному уроці. Виставлення тематичних оцінок здійснюється на підставі результатів опанування учнями навчального матеріалу під час роботи над конкретним проектом відповідно до вимог навчальної програми. Кількість тематичних оцінювань протягом року визначається учителем відповідно до вибраних об'єктів проектно-технологічної діяльності учнів (проектів). Протягом навчального року кожен учень повинен отримати не менше однієї оцінки на навчальний проект. Якщо учень був відсутній на захисті завершеної роботи з поважної причини (хвороба, засвідчена медичною довідкою, звільнення від уроків наказом по школі, складні сімейні обставини), а впродовж вивчення теми отримав значну кількість поточних оцінок, то за тему оцінка виставляється без захисту завершеної роботи.

Якщо учень був відсутній на захисті завершеної роботи і не з'явився без поважних причин для її представлення в позаурочний час (протягом 10 календарних днів після дати проведення захисту), то оцінка за тему виставляється за вищезазначеними правилами, при цьому оцінка за роботу вважається нулем.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів роботи учнів над об'єктом проектно-технологічної діяльності з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт та навчальної активності школярів. Тематична оцінка не підлягає коригуванню.

Якщо учень був відсутній на уроці під час виконання цих робіт, то вони відпрацьовуються в позаурочний час або у вигляді домашніх експериментальних завдань. Якщо учень був відсутній на всіх уроках трудового навчання протягом роботи над об'єктом проектно-технологічної

діяльності та не виконав вимоги навчальної програми, у колонку з надписом «Тематична» виставляється «н/а» (не атестований).

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня з предмета протягом семестру.

З переходом на проектно-технологічну діяльність та для створення умов розвитку творчого потенціалу, творчої активності учнів на уроках трудового навчання домашнє завдання доцільно задавати на кожний урок. **Домашнє завдання** з трудового навчання задає вчитель на свій розсуд в залежності від типу та форми проведення уроку. В тому випадку коли учні з об'єктивних причин не встигають на уроці виконати повністю практичну роботу вчитель може задати як домашнє завдання закінчити роботу вдома.

Критерії оцінювання знань учнів з трудового навчання (технологій)

	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учень відмовляється від виконання поставлених завдань.
	2	Учень фрагментно відтворює незначну частину навчального матеріалу при виконанні проектних робіт, тестування, графічних робіт. Має нечітке уявлення про етапи творчого проекту, об'єкт проектування, матеріал, інструменти.
	3	Учень не може визначитись темою проекту, метою, вибором об'єкту під час складання проекту. При виконанні тестування має недостатній рівень знань. При самостійній роботі з підручником, з заздалегідь складеним вчителем планом, не вміє виділити головне і робити відповідні записи, узагальнення, висновки
Середній	4	При виконанні проекту учень допускає грубі помилки на конструкційному етапі, а саме: не може підібрати аналоги вибраного об'єкту, неточні масштабні виміри. Частково знає технологічний процес виготовлення об'єкта проектування. Виконує частково тести на платформах: Googleclass room, Google формі, «На урок». Нездатний самостійно працювати з підручником, з відео за вказівками вчителя.

	5	Учень допускає значні помилки при тестуванні, проектуванні. Нечітко визначає тему, мету проєктної роботи. Не аналізує проєктну задачу. Не вміє чітко визначити способи власної діяльності. Проєкт частково оформлений.
	6	Учень за допомогою вчителя виконує більшу частину навчального матеріалу (тести, графічні роботи, робота з підручником, опрацювання відео). Дотримується технології виготовлення виробу. Допускає помилки на етапі конструювання, визначення економічної доцільності виготовлення виробу. Не вміє зробити узагальнення.
Достатній	7	Учень самостійно виконує всі завдання поставлені вчителем (тести, графічні роботи, робота з підручником, проєктна робота), але допускає деякі помилки.
	8	Вміє самостійно вибирати конструктивні елементи виробу, призначення виробу. Правильно підбирає матеріал, інструменти для виготовлення виробу. Проте потребує допомоги вчителя при виконанні графічних робіт.
	9	Учень самостійно складає технологічну карту. Виконує креслення виробу та його деталей. Виготовляє об'єкт проєктування за допомогою вчителя. Потребує допомоги вчителя при виконанні тестів, роботи з підручником, з відео.
Високий	10	Учень володіє теоретичним матеріалом, практичними вміннями та навичками при проектуванні, тестуванні, роботі з підручником. Виконує всі види запланованих робіт з частковою допомогою вчителя.
	11	Учень має глибокі знання. Добре володіє практичними вміннями та навичками. Аргументує, узагальнює, робить логічні висновки при вивченні навчального матеріалу. Об'єк проєктної роботи виконує з високою якістю.
	12	Учень виконує завдання на високому рівні. Вміє працювати з різними джерелами знань.